

MISSÄ PELASTUS?

Pekka Ervastian esitelmä 27.9.1931

Missä pelastus? – Pelastuksella emme tarkoita pelastusta eli vapautusta mistään kuolemanjälkeisistä olosuhteista, ikuisesta helvetistä eli kadotuksesta, sillä jokainen totuudenetsijä on tullut vakuutetuksi siitä, että kaikenlainen usko kaikkiin piinoihin ja helvetteihin kuoleman jälkeen on taikauskoa. Mutta pelastuksella tarkoitamme pelastusta siitä tuskasta ja kärsimyksestä, joka on ominaista itse tälle meidän elämällemme; pelastusta siitä tuskasta, mikä meillä nyt on. Sillä olemmehan yhtä mieltä siitä, että elämässä on enimmäkseen tuskaa; välistä onnea – sangen vähän. Ja kysymys on sentähden siitä, mitenkä tästä pitäisi pelastua, tästä nykyisestä tuskasta ja vaivasta. Emme ollenkaan ota lukuun semmoista mahdollisuutta, että kuoleman – esimerkiksi itsemurhan – kautta pelastuisimme olemisen tuskasta, sillä totuudenetsijöinä olemme tulleet vakuutetuiksi siitäkin, että olemassaolo ei voi muuttua olemattomuudeksi. Jos ajattelemme, että riistämällä hengen itseltämme, pääsisimme olemisen tuskasta, erehdymme; sillä on aivan luonnollista, että jos tuska kuuluu olemiseen ja oleminen ei voi muuttua olemattomuudeksi, niin tuska seuraa meitä silloinkin, kun muutamme nykyisestä olemisen muodosta toiseen olemisen muotoon. Jos taas on olemassa jotain onnea, sopusointua, rauhaa, ikuista autuutta kaiken tämän olemassaolon, tuskan, takana, silloin se tuskattomuus, se onni, rauha ja autuus on saavutettavissa nyt paljon suuremmalla syyllä, kuin milloinkaan muulloin; sillä sehän on silloin nykyhetken asia, se autuus. Ei autuus, jos se on kaiken tuskan takana, voi olla ajassa, vaan se on ikuisuudessa. Ja se on meidän ajallamme nyt yhtä hyvin kuin jossain toisessa olomuodossa ja ajassa. Sentähden ei ole kysymys, että pelastuisimme yhdestä olomuodosta toiseen, joissa kaikissa on tuskaa ja joiden

takana ehkä on autuus; vaan on kysymys siitä, että pelastuisimme nykyisestä – ja mistä tahansa – olemisen tuskasta siihen autuuteen ja tuskattomuuteen, joka mahdollisesti on tämän kaiken takana. Sentähden nykyinen hetki on juuri ikuisuuden hetki. Nykyhetkessä on ikuisuus; ei tulevaisuudessa eikä menneisyydessä. Näin ovat opettaneet kaikki viisaat, jotka ovat esiintyneet maan päällä. He ovat huomauttaneet meille siitä, että nyt on se otollinen hetki, ja kaikkein selvimmin on puhunut meille epäilemättä meidän oma mestarimme ja vapahtajamme Jeesus Kristus.

Jeesus Kristus on selvästi puhunut meille siitä ikuisesta elämästä, jota tulee tavoitella ja joka on saavutettavissa. Ja hänen oppinsa ja elämänymmärryksensä, jonka hän meillekin antaa, on niin selvä. Hänhän puhuu Jumalan valtakunnasta, joka on tullut lähelle meitä, joka on aivan kuin meidän keskellämme, – kuin meissä. Hän puhuu siitä ja hän asettaa sen vastakohtaksi maailman; maailman, jonka hän on voittanut, mutta jossa me kaikki elämme; sen maailman, josta meidän kaikkien tulisi vapautua päästäksemme Jumalan valtakuntaan. Hän nimenomaan aloittaa koko esiintymisensä, että hän sanoo: „nyt on Jumalan valtakunta tullut teidän luoksenne; se on aivan teidän lähellänne. Nyt se on minunkin persoonassani teidän keskellänne. Ja se ei ole tullut minun kauttani ainoastaan teidän keskellänne. Huomatkaa! se on Jumalan valtakunta teissä. Sentähden teidän tulee luopua maailmasta. Teidän täytyy muuttaa mielenne. Sentähden teidän tulee vapautua ja astua ulos maailman elämästä sisään taivasten valtakuntaan eli Jumalan valtakuntaan. Niinhän Jeesuksen oppi oli aivan selvästi. Kysymme: mikä sitten on se maailma, josta meidän täytyy astua ulos, tai josta meidän täytyy ikäänkuin luopua tullaksemme Jumalan valtakuntaan? Se maailma on kyllä tavallaan meissä itsessämme, mutta meistä on se heijastunut siihen elämään, joka on muodostunut täällä maan päällä semmoiseksi kuin se on muodostunut, jota nimitämme

yhteiskunnaksi ja valtioksi. Maailma on siis yhteiskunta, valtio tämän maan päällä, josta meidän tulee luopua, ikäänkuin voittaa omassa itsessämme, jos tahdomme asettua Jumalan valtakuntaan. Niin opettaa Jeesus, ja hän nimenomaan viittaa siihen, kuinka se yhteiskunta, jossa elämme, on tuskaa täynnä, täynnä vaikeuksia ja kärsimyksiä juuri sentähden, että se on niin kaukana vielä Jumalan valtakunnasta. Joskin tämä yhteiskunta, semmoisenaan kuin se nyt on vuosituhansien vieressä muodostunut, on paljon jalompi, parempi kuin se ihmiskunnan tila, jossa ihmiskunta eli ehkä vuosimiljoonia sitten, niin kuitenkin yhteiskunta on vaan sitä maailmaa, joka on ulkopuolella Jumalan valtakuntaa. Sillä mikä on yhteiskunta? Se on nimeltään kapitalistinen yhteiskunta. Ja mitä se merkitsee? Se merkitsee, että siinä on omistusoikeus nostettu pyhäksi, omistusoikeus aivan rajattomassa määrässä. Se merkitsee, että ihminen yhteiskunnassa voi pyrkiä niin suureen rikkauteen, mahtavuuteen ja valtaan kuin mahdollista. Hänellä on täysin moraalinen vapaus pyrkiä kuinka suureen rikkauteen tahansa. Tämä kapitalistinen yhteiskunta perustuu juuri tälle suurenmoiselle vapaudelle. Tämä yhteiskunta tekee näin ihmisyksilölle mahdollisuuden vapaasti koota niin paljon rikkautta, mahtavuutta ja valtaa kuin hänelle itselleen on mahdollista, ja tämä yhteiskunta tekee myöskin mahdolliseksi kuinka suuren kurjuuden, köyhyyden tahansa. Näiden kahden ilmiön täytyy kulkea käsi kädessä. Sillä mitä se rikkaus, valta ja mahtavuus oikeastaan on? Se on jotain semmoista, jota minulla on, kun toisella ei ole. Ja kuinka on mahdollista, että minulla on rikkautta, mahtavuutta ja valtaa, jota ei toisella ole? Onko se heidän suostumuksestaan? Ovatko ihmiset niin epäitsekkeitä, että he mielellään näkevät, että minulla on hirmuista rikkautta, mahtavuutta ja valtaa, ja he itse kuolevat nälkään siinä vieressä ihaillessaan minun rikkauttani ja valtaani? Onko se semmoinen vapaaehtoinen sopimus, että ihmiset saavat hankkia itselleen maailman hyvää aivan rajattomasti? Jos niin kysyy, saa heti vastauksen; ei suinkaan se ole niin. Se kapitalistinen yhteiskunta,

ei se ole syntynyt – niinkuin Rousseau sanoo – yhteiskunnallisesta sopimuksesta, jonka kaikki olisivat mielihyvin allekirjoittaneet, vaan se on historiallinen kehitys, jota viisaampaa ei ole keksitty. Se on historiallisen kehityksen muodostama, joka ei perustu ihmisten vapaaseen tahtoon, jokaisen suostumuksen; että jokaiselta ihmiseltä olisi kysytty: suostutko sinä ylläpitämään tätä yhteiskuntaa? Ei se ole semmoinen yhteiskunta, vaan tämä historiallisen kehityksen tulos on perustunut ja yhä perustuu väkivaltaan. Emme voi sitä kieltää. – Jos minulla on esimerkiksi sata miljoonaa kotonani, täytyy minun olla kovasti levoton ja tuskassa, ettei toiset – ryövärit – sitä veisi. Ja silloin minulla täytyy olla jotain, joka suojelee sitä. Täytyy olla poliisit, sotavoimat, tuomioistuimet, oikeuslaitokset ja kaikenlaista, jotta ne kultamiljoonat olisivat suojassa. Ei ole ajateltavissa, että ne kultamiljoonat pysyisivät minulla, jos kaikki riippuisi jokaisen yksilön vapaasta tahdosta. Sillä tietysti se, jolla ei ole mitään, tuntisi halua tulla kaapilleni ja ottaa itselleen edes muutamia kultarahoja. Se on luonnollinen ajatus jokaisella ihmisellä. Ja sentähden täytyy minulla olla suuria voimia, sotalaitokset, poliisit, tuomioistuimet, oikeuslaitokset . . . jotka peloittavat niitä ihmisiä, joilla olisi halu tulla ottamaan minulta, ja rankaisee heitä. Keskiajalla rankaistiin siten, että henki vietiin; ainakin käsi lyötiin poikki. Mehän tiedämme, että emme voi olla sokkosilla tässä suhteessa, vaan täydymme tunnustaa, että koko tämä kapitalistinen yhteiskunta ja kaikki nämä meidän valtiot, valtakunnat perustuvat väkivaltaan. Ilman sitä ne ovat olemattomia. Ne eivät pysyisi pystyssä, sillä silloin olisi kaikilla pahoilla taipumuksilla ihmisissä myöskin vapaa valta tehdä oman mielensä mukaan väkivaltaisuuksia. Sentähden meillä täytyy olla tämä aivan selvänä – että nykyinen yhteiskunta perustuu väkivaltaan. Miksi sitä totuutta peittäisimme itseltämme. Sehän ei ole samaa kuin että näin tuomitsisimme tämän asian. Emme ole keksineet parempaa yhteiskuntamuotoa, tai ainakaan ne ihmiset,

jotka ovat yrittäneet, huutaneet suurista ihanteista ja koettaneet panna toimeen toisenlaisen yhteiskunnan. He eivät ole onnistuneet; heidän on heti täytynyt tarttua väkivaltaan. On ihmisiä, jotka huutavat: me tahdomme panna toimeen kommunismin, uuden yhteiskunnan, jossa kaikilla on kaikkea ruokaa ja kaikkea hyvää! He yrittävät panna sitä toimeen ja he näennäisesti menestyvät – niin kauan kuin on vanhoja rikkauksia, joista voi koko uusi yhteiskunta elää, mutta sitten täytyy heti palata takaisin tuohon vanhaan totuuteen, että yhteiskunta lepää väkivallalla, että järjestys ylläpidetään väkivallalla. Heti täytyy palata siihen. Ja semmoisessakin valtiossa, jossa puhutaan kommunismista ja kaikenlaisesta hyvästä, loppujen lopuksi ehkä perustutaan vielä hirmuisempaan väkivaltaan kuin missään järjestyneessä kapitalistisessa yhteiskunnassa. Sentähden meidän on nähtävä tämä totuus ja nämä kaksi totuutta. Toinen totuus se, että meidän nykyinen elämämme maailmassa perustuu ja pohjautuu väkivaltaan. Tietysti aivan peitettyyn salaiseen väkivaltaan. Näennäisesti olemme hyvin vapaita, mutta kaikki järjestys lepää väkivallan pohjalla – ei vapaaehtoisuudella. Ja sitten toiseksi se, että ei ole keksitty mitään parempaa yhteiskuntaa. Ei ole tiedossa yhteiskuntamuotoa, jossa ei tarvittaisi väkivaltaa. Nämä kaksi totuutta täytyy meidän nähdä selvinä silmissämme. Täytyy tunnustaa totuus, ettemme ole parempaa keksineet, kuin se vanha on, että meillä täytyy olla oikeus tehdä toiselle väkivaltaa. Saamme ottaa ihmisen kiinni istumaan vankeuteen – ehkä hirttää tai ampuu kuoliaaksi. Meillä täytyy olla vapaus toisen ihmisen hengen yli. Sillä koska meillä on useampia kapitalistisia yhteiskuntia maan päällä, on mahdollista, että syntyy riitaa, epäsopua niiden välillä – ainakin näennäistä riitaa. Jos eivät kaikki olisi tietoisia syystä, on näennäinen epäsopu olemassa ja silloin nämä eri yhteiskunnat, valtiot, valtakunnat joutuvat sotaan keskenään, ja siinä harjoitetaan aivan tavatonta väkivaltaa. Tämä on hyvin suurena mahdollisuutena aina edessä – tämä sota. Ja

sentähden meidän täytyy tunnustaa, että jos me Jeesuksen silmillä katselemme näitä kapitalistisia yhteiskuntia, jotka tänä päivänä ovat rikkaampia kuin mitä ne olivat hänen aikanaan – vaikka se silloin ulkonaisesti näkyi paremmin kuin nyt –, että tämä on sitä maailmaa, jossa on itku ja hammasten kiristys. Tämä on se ulkonainen pimeys, jossa me elämme. Ja suuret viisaat, Jeesus etunenässä, ovat näyttäneet meille, että on olemassa toinen valtakunta, maailma, johon me voimme päästä. Meidän jokaisen yksilön vapaudessa on valita tämä valtakunta. Sillä ken ties me emme voi ajatella, että yhteiskunnat, valtiot ja valtakunnat luopuisivat tästä omasta maailmanopistaan ja astuisivat Jumalan valtakuntaan. Emme voi ehkä niin otaksua. Mutta me voimme kuitenkin kaikki tietää, että tie on jokaisella yksilöllä avoinna. Kuitenkaan emme tahdo mennä sanomaan, etteikö tie voisi olla avoinna myöskin valtakunnille, valtioille ja yhteiskunnille. Minusta – varsinkin tämmöisenä aikana kuin nykyään on – tuntuu niinkuin ihmiset alkaisivat entistä selvemmin nähdä, että olemme antaneet järjettömyydelle liian paljon valtaa tämän maailman asioissa ja että voisimme ruveta kuuntelemaan vähän suuremmassa määrässä järjen, ja sanokaamme, sydämen ja omantunnon ääntä. Tuntuu ihan siltä, että ihmiset alkavat suurissakin valtakunnissa huomata, että jotain on väärin ja kysyvät itseltään: mihin päin olemme menossa? Me voimme joutua siihen taloudelliseen umpikujaan, kuin nyt on suurissa maissa. Ja voidaan kysyä: mihin olemme oikeastaan joutuneet seurattessamme tätä kapitalistista maailmanoppia; onkohan tässä jotain hassua? – Ihmiset pohtivat asioita ja koettavat niin paljon kuin mahdollista kiertää sitä kaikista sisimmässään piilevää vakaumustaan ja tietoaan, mikä heillä on. Huomaamme, että he pitävät kokouksia, eivätkä – kuin joku silloin tällöin – lausu totuutta. Joskus voi joku nykyaikana noissa suurissa kansainvälisissä diplomaatti- ja tiedemiesten kokouksissa sanoa: minä en usko koko kapitalistiseen järjestelmään; se lähenee loppuaan.

Mutta enimmäkseen koetetaan yhtämittaa etsiä jotain maailmanparannusta vielä, ilman että tarvitsi luopua mistään periaatteista. Ja kuitenkin on huomattavissa, että ihmisissä, jotka istuvat kansojen etunenässä, alkaa kypsyä sisässään semmoinen levoton tunne, että ehkä emme olekaan oikeassa nykyisissä periaatteissa. Meidän pitäisi ehkä vähäsen muuttaa periaatteitamme. Eiköhän jokaisen ajattelevan valtiomiehen mielessä kuvastu tuommoinen kysymys: miksikä ihmeessä meidän niin hirveästi pitää pitää kiinni näistä oikeuksista ja niinsanotuista numeroista ja finanssilaskuista. Emmekö voisi tehdä jotain suursiivousta. Emmekö voisi yhtäkkiä päättää, että aletaan uusi elämä, unohdetaan ihmeelliset valtiovelat, jotka saattoivat meidät tähän tuskan kuiluun. Antakaamme anteeksi. Olemme kaikki sotiessamme rikkoneet rauhaa ja jumalallista elämää vastaan. Olemme murhatessamme ja hävittäessämme syntiä tehneet. Emmekö kaikki vapaaehtoisesti tahdo maksaa meidän syntejämme, antaa anteeksi, sovittelua, ajatella kaikkien yhteistä parasta. Luulen, että tällaisista liikkuu monen valtiomiehen sydämessä, vaikka hänen täytyy päässään ylläpitää kaikkia oikeusvaatimuksia ja numeroita. Jos muistamme, niin Jeesus – vaikka hän ei suinkaan antanut uutta yhteiskunnallista ohjelmaa, eikä ollut mikään valtiomuodon laatija – antoi viittauksia. Yksi semmoinen viittaus on kerrottu tuossa meille kaikille tutussa kertomuksessa siitä, kuinka – niinkuin sanotaan – Jeesus ruokki viisituhatta ihmistä.

Jeesus piti esitelmää ja puhui kaukana vuoristossa, jonne oli kansanjoukko kokoontunut hänen ympärilleen. Jeesus piti puheita ja opetti heitä. Sitten tuli aika, että olisi pitänyt vähäsen syödä, ja Jeesus kysyi opetuslapsiltaan: „mitä ruokaa täällä on semmoista, mitä me voisimme saada, sillä meillä ei ole mitään, teillä eikä minulla mukana.“ Ja silloin vastasi joku noista apostoleista, että on täällä eräs pieni poika, jolla on viisi leipää ja kaksi kalaa. „Ne pitää meidän hankkia itsellemme, sillä toisilla on tietysti ruokaa“, sanoi Jeesus. „Ainakin kaikki ajattelevat

ihmiset, kun ovat lähteneet retkelle vuoristoon, tietäen, että viipyvät koko päivän, ovat hankkineet itselleen syötävää. Mutta me, jotka olemme tällaista joukkoa, ostamme nämä kalat ja leivät tuolta pojalta.“ – Ja niin tehtiin.

Nyt ovat silloin teologit, kirjanoppineet ja papit ymmärtäneet, että tässä tapahtui semmoinen ihme, että Jeesus monisti nuo leivät taikavoimalla, että siitä riitti kaikille. Niin tavallisesti käsitetään tämä kertomus ja sitä nimitetään ihmeeksi. Minusta se ei ole ollut mitään ihmettä, jos jollakin ihmisellä on valta luonnon yli ja hän monistaa leivän. Semmoisia ihmeitä tekee moni intialainen joogi. Semmoisia ihmeitä teki H. P. B. Eivät ne ole mitään ihmeitä, kun ihminen hallitsee määrättyä luonnonvoimia. Voihan oppimaton ihminen pitää ihmeenä sitä esimerkiksi, kun minä kirjoitan jollekin paperille ja toinen lukee ja tietää, mitä minä olen kirjoittanut. Se on ihme ihmiselle, joka ei tiedä, mitä kirjoitus on. Toinen ei ole mitään kuullut ja kuitenkin tietää, mitä toinen ajattelee! Meille se ei ole mikään ihme, kun me hallitsemme näitä voimia. Ei se mikään ihme ole, jos minä omaan kyvyn monistaa leivän. Minä käytän silloin omaa voimaani ja luonnonvoimaa. Mutta minusta todellinen ihme tässä kertomuksessa oli se, mikä siinä todellisesti tapahtui. Siinä oli viisituhatta ihmistä läsnä. Niistä oli moni tuonut evästä mukanaan, mutta heidän joukossaan oli semmoisia Maria-luonteita, jotka olivat vaan lähtenet ulos Jeesusta kuuntelemaan. He eivät olleet ajatelleet tämän maailman asioita ollenkaan. He eivät mistään laiskuudesta olleet sitä tehneet, että olivat tuomatta mitään mukanaan, vaan ainoastaan semmoisesta sisäisestä toisten ihmisten asioiden harrastuksesta. Ja sitten Jeesus sanoo, että kaikkien meidän on syötävä. Ja tässä on kuin yhteiskunta. Mitä silloin tehdään? Me hankimme leivät ja kalat, että meilläkin on. Istummeko kivelle syömään Jeesus ensimmäisenä, ja sitten leivät suuhun ja annamme katsella niiden, jotka mahdollisesti ovat ilman. Vai teemmekö niin, ettemme ota mitään itsellemme, vaan

ajattelemme toisia. Lähdemme toistenkin luokse ja annamme: ottakaa ja syökää! Ja silloin kaikki noudattavat esimerkkiä. Tuossa on suuri henkinen rakkaus ja totuus läsnä. Kaikki tekevät samoin. Ei kukaan ota ensin itselleen, sillä kaikki joilla jotain on, jakavat toisille, joilla ei ole mitään. Mutta sitten lopulta tulee ruokaa takaisin niille, jotka olivat jääneet ilman ja kaikki saavat syödä niin paljon kuin he tarvitsevat. Ja sitten vielä – kerrotaan evankeliumissa –, niin paljon ruokaa todella oli tuotu mukaan, että vielä jäi kaksitoista korillista ruokatavaroita tähteeksi, kun kaikki olivat syöneet. – Nyt tietysti ne, jotka sanovat, että se oli ihme, sanovat: nähkää minkä ihmeen Jeesus teki! Kaksitoista korillista oli vielä ruokaa jäljellä. Niin paljon hän oli loihtunut ja taikonut. – Silloin me voimme vähän kuin pirullisesti kysyä: mistä nuo kaksitoista korillista tulivat erämaahan; loihtiko Jeesus ne tyhjästä, että niissä sai jotain säilyttää? Tämä on selvä todistus evankeliumien kertomuksessa, että heillä oli mukanaan nämä korit. Niitä oli monta sataa, mutta todistaakseen sitä, että ihmiset noudattivat tätä uutta elämisen ohjelmaa, jäi kaksitoista eväskorillista ruokaa. Ei loppunut se ruoka, mitä oli siellä, niin paljon jäi yli, kun kaikki osoittivat rakkautta. Kaikki tapahtui rakkaudesta, totuuden näkemisestä. Jeesus oli heidän keskellään ja näytti miten pitää tehdä – ei ajatella itseään, vaan toisia. Ja silloin kaikki saivat kyllänsä. – Tämä ei siis ole kommunistinen yhteiskuntaohjelma. Sillä joku kommunisti sanoisi: noin on tehtävä; niiden pitää jakaa, joilla on! ja sitten he, jotka ovat ilman, nousevat ja huutavat tiikerin näköisinä: meille se, mikä on teillä! Silloin saadaan kyllä boshevistis-kommunistinen yhteiskunta. Mutta se perustuu väkivaltaan. Se ei ole Jeesuksen ohjelman mukaista. Se on vanha yhteiskuntamuoto, sen irvikuvana. Siinä on päästetty vapaiksi kaikki himot, joita muuten aina pidetään jonkunlaisissa aisoissa. Ei tiikeri, haukka ja susi saa nousta ihmisen sisässä. Täällä pidetään vähän järjestystä sentään. Mutta kommunistisessa yhteiskunnassa, sen

alussa, silloin päästetään irti kahleista nämä pedot, villieläimet, vapaiksi ja ne saavat riehua, murhata ja ryöstää. Se on siis oikeastaan tämän vanhan kapitalistisen yhteiskunnan irvikuva; ei suinkaan mikään uusi yhteiskunta, vaan vanhan irvikuva, epäsikiö. Mutta Jeesuksen ja toisten suurten viisasten opetusten mukaan uusi yhteiskunta syntyy uudella perustalla. Ei se synny vihalla, suuttumuksella, kateudella, omistushalulla, itsekkyydellä . . . vaan rakkaudella. Silloin, kun ihmisissä on rakkaus ja ovat oppineet unohtamaan itsensä, silloin voi syntyä uusi yhteiskunta, ei ennen. Todellinen uusi yhteiskunta ei synny ennen. Me voimme yrittää, mutta sitten taas kaikki palaa takaisin vanhoihin uomiinsa. Se on aivan toivotonta niin kauan kuin meissä ei ole elävämpänä se uusi periaate, buddhi, rakkaus, joka tulee syntymään ja joka alkaa jo syntyä ihmisissä. Mutta ennenkuin se on niin syntynyt meissä, se epäitsekkyyden prinssiippi, että se kestää, että sen päälle voi rakentaa, ennen kuin järki on meissä kirkastunut – kirkastunut järki on rakkautta –, ennen kuin se on meissä niin kirkastunut, että se kestää, ennen emme voi aloittaa uutta yhteiskuntaa. Voimme koettaa parannella vanhaa yhteiskuntaa ja parannella sitä paljon pontevammin ja paremmin ja tehokkaammin, kuin mitä olemme yrittäneet tähän asti, mutta uutta ei synny ennen kuin ihmisissä on rakkautta niin, että se, jolla on tahtoo antaa ja se, jolla ei ole, ei tahdo anastaa. Mutta koska uusi yhteiskunta siis ei ilman muuta ole muutettavissa, eikä synny, niin olemmeko me ihmiset yksilöinä tuomitut tämän maailman elämään, kaikkiin tuskiin ja kärsimyksiin, vai onko jotain ulospääsyä? Ja silloin viisaat vastaavat, Jeesus ensimmäisenä:

Jokaisella yksilöllä on ulospääsy. Sinä voit yksinään päästä ulos kaikesta tuskasta ja kärsimyksestä. Voit yksilönä vapautua, ja se vapautus ei ole itsekkyyttä; ei tapahdu niissä merkeissä. Ihmiskunta vapautuu vähitellen yksilöittäin. Se voi tapahtua nopeastikin, kun aletaan jotain aikaa; että tuhannet yksilöt

yhdessä päivässä muuttuvat. Mutta kuitenkin se tapahtuu yksilöittäin. Jonkun yksilön täytyy aloittaa. Aivan kuin olisi paljon mehiläisiä yhdessä, jotka riippuvat toisissaan kiinni. Jotkut niistä voisivat ajatella, että jotta pääsisimme lentämään, täytyy meidän kaikkien päästä lentämään yhdessä. Ehkä kaikki silloin tuhoutuisivat, eivätkä siis pääsisi mihinkään. Mutta ainoa pelastuskeino on, että yksi ensin, sitten toinen ja sitten vaikka useampi. Yhden täytyy alkaa. Sentähden ihmiskunnankin pelastus siihen uuteen yhteiskuntaan eli taivasten valtakuntaan tapahtuu niin, että yksilöt pelastuvat, lähtevät uuteen valtakuntaan. Ja se uusi valtakunta on heissä, sitten vasta ja heijastuu ulospäin. Niinkuin tämä vanha yhteiskunta, maailma, on meissä ja myöskin heijastuu ulospäin tämmöisenä kapitalistisena, samalla tavalla se uusi Jumalan valtakunta on meissä ja heijastuu vähitellen ulospäin, että siitä tulee uusi maailma. Ja kuinka Jeesus sanoo, että voimme alkaa elää yksilöinä tässä uudessa Jumalan valtakunnassa? Siinä on ehtoja, joita meidän täytyy täyttää. Ja ensimmäinen ehto – sanoo Jeesus – on se, että saamme yksilöinä lakata uskomasta personalliseen onneen. Koko meidän yhteiskuntamme perustuu personalliseen onneen. Täytyy olla valtaa, rikkautta, rakkautta, lempeä ja kaikkea, että olisi onnellinen. Onnen kaipuu on kaikkien yksilöiden takana. – Silloin vasta ihminen tuntee tyydytetyksi itsensä, kun hän huutaa tuhansille ihmisille: tehkää noin! Toinen voi tuntea olevansa onnellinen vasta silloin, kun hän istuu semmoisen pöydän ääreen, jossa on kaikkia maailman herkkuja. Kolmas on onnellinen, jos hän saa valita maailman kauneimmista naisista, minkä hän vaan tahtoo. Niin on salassa; eihän ihminen voi toteuttaa onnen kaipuutaan. Ja me tiedämme, että me ihmiset olemme niin ahneita tässä personallisen onnen kaipuussa, että täytyy muuttaa koko uskonto, viisasten elämänopetukset, että saavuttaisimme onnen edes kuoleman jälkeen. Sen jälkeen täytyy meillä olla kaikkea, mitä nyt ei ole. Muhamettilainen kuvittelee, että

kuoleman jälkeen paradiisissa hänellä on kaikki kauneimmat naiset; hän voi valikoida ja taputella ketä hän tahtoo. Ja jokainen kristitty ajattelee, että kuoleman jälkeen sitten on se ikuinen elämä ja silloin saan palkan kaikista kärsimyksistä; saan onnen ja kaikki on hyvin. Niinhän Hannelekin ajattelee tuossa kappaleessa; saan aina linnun paistia ja voin kanssa leipää! – Se on niin syvällä se onnen kaipuu, että täytyy keksiä, että se tyydytys tulee kuoleman jälkeen, kun se ei tule tässä elämässä. Ja sentähden kaikissa uskonnoissa on kertomuksia kuoleman jälkeisestä elämästä. On jätetty havaitsematta, että ihminen on ikuinen olento, että joskin hänen vanha persoonallisuutensa elää, niin se on hetken vaan. Kuolema odottaa jokaista ihmistä, myöskin kuolema tulee hänen onnen kaipuulleen. Sentähden sanoo Jeesus: „ensimmäinen ehto, jotta voisitte lähestyä taivasten valtakuntaa on se, että te luovutte persoonallisen onnen uskosta. Se on harhaa. Siitä luopukaa, että tämä persoonallinen onnen ihanne olisi mikään maailman keskipiste. On äärettömän tärkeää, että saan olla onnellinen omalla persoonallisella tavallani! – luopukaa siitä uskosta.“ Se on niin juurtunut meihin tämä persoonallisen onnen uskomme, että siitä luopuminen tuntuu meistä niinkuin kuolemalta. Ja kuolema se on. Mutta se on kuolema, joka vie meidät suurempaan, onnellisempaan, korkeampaan elämään. Meille jää joka tapauksessa kaikki se, mikä todella tuottaa onnea ihmiselle. Jää Jumala, taivas, aurinko, tuulet, sateet, ukkosen ilma, auringon laskut ja nousut, lintujen laulu, kukkien tuoksu . . . Jää meidän ruumiillinen terveytemme ja kykymme iloita kaikesta. Jää kaikki, mitä elämässä on luonnollista ja minkä Jumala ilman muuta antaa meille – niinkuin evankeliumissa sanotaan –, sekä hyvälle että pahoille. Jää meidän ilomme siitä, että voimme saada lapsia ja ystävän, joka rakastaa meitä. Ja ennen kaikkea jää se kaikista suurin onni, johon verraten ylellisyyys, laiskuus, tyynyillä makaaminen ja sohvilla istuminen ei ole mitään. Työ on ihmisen luonnollinen

onni ja tyydytys; sitä ei ihmiseltä riistetä. Sekin, joka kadottaa jäsenensä, voi keksiä uuden keinon, millä tehdä työtä, sillä työ tuo hänelle onnea. Se kaikki jää. Ja sitten Jeesus antaa meille kaikki neuvot ja käskyt tämän uuden onnen suhteen; kuinka siinä on eletävä, mitä käskyjä noudatettava.

Niistä tahdon vielä puhua – ei mainitsemalla itse käskyt, vaan – sillä tavalla, että samalla tutkimme ihmisen elämää kuolemankin jälkeen. Pidämme ihmistä personallisena kokonaisuutena, joka elää myöskin näkymättömissä. Silloin näemme selvästi, mistä syystä ihminen kuolee, tai mikä hänessä voi elää ja siirtyä kuoleman jälkeen, joka on ulkopuolella tätä elämää. Sentähden koetan puhua Jeesuksen käskyistä ja niiden suhteesta kuoleman jälkeiseen elämään.